

Asociace pro vodu v krajině ČR

Technologická platforma pro trvale udržitelné vodní zdroje

Možná účast AVK ČR a TP UVZ v řešení
problematiky obnovy oblastí narušených
povrchovou těžbou

Ing. Jan Čermák

Most 17.4.2013

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OPERAČNÍ PROGRAM
PODNIKÁNÍ
A INOVACE

Asociace pro vodu v krajině ČR 1

- původní Asociace závlahařů ČR byla založena v roce 1997 ve Velkých Bílovicích majiteli a provozovateli závlahových soustav.
- cílem bylo efektivní fungování závlah po privatizaci (1997 až 1999),
- Pro rekonstrukce závlahových systémů z programů SF EU v letech 2004 – 2006 získala podporu v řádu stovek milionů Kč

AZ ČR mimo jiné

- zpracovávala odborná stanoviska a vyjádření k řadě technických norem a ekonomických směrnic,
- spolupracovala na přípravě věcného znění stávajícího Zákona o vodách (zákon č. 254/2001 Sb. ze dne 28. června 2001),
- zpracovala studie - Management vody v krajině po vstupu ČR do EU – nové možnosti a limity v praxi ZVHS (leden 2003)
  - Prognóza rozvoje závlah v oblasti vodního díla Nové Mlýny (červenec 2003) apod.

Asociace pro vodu v krajině ČR 2

Nové výzvy + zkušenosti z projektů PHARE a evaluací návrhu projektů Rámcových programů v oblasti Life Sciences:

- nezbytnost komplexnějšího a profesionálnějšího přístupu k problematice vody v krajině
- Otázky biologického sucha v souvislosti s nastupující klimatickou změnou atd.

Dne 11.12.2008 Valná hromada rozhodla upravit název asociace do současného znění: **Asociace pro vodu v krajině ČR (AVK ČR)**

Současné aktivity AVK ČR:

a) workshopy, konference, projekty apod.(Modernizace výuky oboru Vodní hospodářství.- OPVK MŠMT – pro UJEP Ústí n.L.

b) Technologická platforma pro trvale udržitelné vodní zdroje

Příklad celostního přístupu k analýze tématu

Návrh polí intervence klíčového věcného tématu klimatická změna

Přehled subtémat

1. udržitelnost vodních zdrojů pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou
2. udržitelnost vodních zdrojů pro zabezpečení provozu závlah
3. udržitelnost vodních zdrojů pro průmysl a energetiku
4. nová funkce odvodňovacích systémů v krajině
5. zmírnění extrémních jevů v povodí souvisejících s klimatickou změnou
6. zabezpečení minimálních zůstatkových průtoků ve vodních tocích
7. Implementace systému Galileo

Ad 1 Udržitelnost vodních zdrojů pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou

Změna kvalitativních a kvantitativních charakteristik povrchových tak podzemních vod je vyvolána změnou klimatu s tím souvisí navrhovaná pole výzkumu a inovací:

- a) vyhledávání a charakteristika náhradních zdrojů pro zásobování občanů pitnou vodou
- b) vytvoření jednotných metodických postupů v oblasti ochranných pásem vodních zdrojů

Ad 2 - Udržitelnost vodních zdrojů pro zabezpečení provozu závlah

Potřeba zavlažovacích systémů nabývá na významu s nástupem klimatické změny a rozšiřování aridních oblastí (zejména Žatecko a jižní Morava)

navrhovaná pole výzkumu a inovací

- a) analýza současného stavu potenciálních zdrojů pro závlahy a funkčnosti stávajících systémů
- b) sofistikovaná revitalizace zavlažovacích systémů
- c) lokalizace a charakteristika zdrojů pro závlahy zejména s důrazem na aridní oblasti

Ad 3 - Udržitelnost vodních zdrojů pro průmysl a energetiku

navrhovaná pole výzkumu a inovací

- a) analýza současného stavu potenciálních zdrojů pro průmysl a energetiku
- b) srovnávací analýza měrné potřeby technologické vody
- c) benchmarkingová studie – návrhy na inovace technologie

Ad 4 - Revize funkcí odvodňovacích systémů v krajině

Funkce odvodnění z hlediska vodního režimu krajiny byla v minulosti podceněna a s tím také souvisí současný neuspokojivý stav odvodňovacích staveb jak pro

- hlavní odvodňovací zařízení,
- plošné odvodnění

navrhovaná pole výzkumu a inovací:

a) identifikace staveb odvodnění, vytvoření jednotné evidence, sjednocení grafických vrstev HOZ

b) kategorizace odvodňovacích systémů z hlediska jejich funkčnosti a důvodu realizace vlastní stavby – včetně možného využití pro retenci

Ad 5 - Zmírnění extrémních jevů v povodí, souvisejících s klimatickou změnou

navrhovaná pole výzkumu a inovací

- a) stanovení rozlivových a záplavových území s využitím Laser scanningu
- b) inovace metodiky a systému protipovodňové ochrany
- c) budování suchých nádrží („poldry“)
- d) důsledná realizace protierozních opatření nad rámec GAEC II
- e) realizace opatření ke zvýšení retenční schopnosti krajiny

Ad 6 - Zabezpečení minimálních zůstatkových průtoků ve vodních tocích

navrhovaná pole výzkumu a inovací

- a) Metodika stabilizace vodního režimu v krajině na úrovni vazeb vodní tok – inundační území
- b) omezování výrazných výkyvů hladiny podzemní vody s cílovým stavem vyváženého vodního režimu
- c) zajištění dobrého ekologického stavu vodních útvarů dle rámcové směrnice o vodách
- d) zajištění dobrého chemického stavu vodních útvarů dle rámcové směrnice o vodách

Ad 7a - Využití systému **GALILEO v oblasti správy a ochrany vod - **Hydrologie****

- identifikace odběrových míst pro sledování jakosti vod
- identifikace měrných profilů pro sledování množství povrchových vod
- identifikace objektů podzemních vod (vrty, jímací zařízení, studny atd.)
- vzorkování zátěže povrchových vod cizorodými látkami
- zaměření drobných vodních toků v návaznosti na další vodní útvary a odvodnění
- lokalizace příčných překážek na vodních tocích
- lokalizace objektů na vodních tocích
- identifikace ohrožených nemovitostí v záplavových územích
- vymezení niv pro řízené rozlivy při povodňových událostech

Ad 7b - Využití systému **GALILEO v oblasti správy a ochrany vod - **Odvodnění a závlahy****

- lokalizace HOZ, HMZ
- identifikace výustí jednotlivých melioračních staveb
- identifikace melioračních šachtic
- identifikace sběrných a svodných drénů
- lokalizace poruch drenážních systémů
- lokalizace zdrojů vody pro závlahy

Ad 7c - Využití systému GALILEO v oblasti správy a ochrany vod - Půda - voda

- identifikace nesouladů kultur
- identifikace drah soustředěného odtoku
- identifikace erozních smyvů
- zaměření oblastí inundace
- zaměření bodových zdrojů
- identifikace a lokalizace infiltračních oblastí
- vymezení zdrojových lokalit odvodňovacích systémů
- identifikace hranic druhů pozemků

Technologická platforma pro trvale udržitelné vodní zdroje (TP UVZ)

- AVK ČR iniciovala a realizovala založení TP UVZ
- TP UVZ zakládá **SMLOUVA O SDRUŽENÍ** podle § 829 a násl. občanského zákoníku
- TP UVZ byla založena v souladu s iniciativou Evropské komise ze dne 16. června 2004 týkající se vytvoření technologických platform, publikované v COM(2004) 353 final (Science and technology, the key to Europe's future - Guidelines for future European Union policy to support research).
- Podepsána 30.11.2009 17 zakládajícími účastníky
- Podporována rámci programu Spolupráce, Prioritní osa 5 „Prostředí pro podnikání a inovace“ Operačního programu Podnikání a inovace 2007 – 2013,
– CzechInvest. Projekt byl zahájen 1. ledna 2010, ukončen bude 31. prosince 2012.
- Další etapa „TP UVZ rozvoj“ je právě zahajována – 1./2013 – 12/2014

Obecné cíle národních technologických platforem

a) vypracování strategií a podpora rozvoje oborů

b) transformace evropských strategií do národních strategií:

- aktivní spolupráce s evropskými technologickými platformami
- s cílem transformovat evropské strategické plány do národních plánů

c) aplikace výsledků výzkumu do výroby a služeb

d) zefektivnění prostředí podpory VaVal v ČR

.

Technologické platformy v ČR 1

- Česká bioplynová asociace (www.czba.cz)
- Česká membránová platforma o.s. (www.czemp.cz)
- Česká technologická platforma bezpečnosti průmyslu (www.cztpis.cz)
- Česká technologická platforma lesního hospodářství a navazujících průmyslových odvětví (www.forestplatform.cz)
- Česká technologická platforma pro biopaliva (www.biopaliva-ctpb.cz)
- Česká technologická platforma pro potraviny (www.ctpp.cz)
- Česká technologická platforma pro textil (www.ctpt.cz)
- Česká technologická platforma pro udržitelnou chemii (www.suschem.cz)

Technologické platformy v ČR 2

- Česká technologická platforma STROJÍRENSTVÍ, o.s. (www.ctps.cz)
- Česká vodíková technologická platforma (www.hytep.cz)
- Technologická platforma "Interoperabilita železniční infrastruktury" (www.sizi.cz)
- Technologická platforma pro IT služby (www.platformaits.cz)
- Technologická platforma pro trvale udržitelné vodní zdroje (www.tpuvz.cz)
- Technologická platforma silniční doprava (www.tpsd-ertrac.cz)
- Technologická platforma strojírenská výrobní technika (www.tpsvt.cz)

Poslání a cíle národní TP UVZ

- **Posláním TP UVZ** je zakládání a rozvoj nových přístupů, potřebných pro dosažení trvalé udržitelnosti vodních zdrojů v ČR cestou
  - sdílení vizí a systematické spolupráce klíčových hráčů v oboru
  - uplatňování celostního (holistického) přístupu
  - identifikace a plné akceptování nových problémů v oboru i nových metod jejich řešení
  - účast na návrzích evropských dokumentů strategického vývoje a rámcových programů
- **Základními cíli TP UVZ jsou:**
  - harmonizace aktivit výzkumu a vývoje, VŠ, státních podniků a podnikatelské sféry
  - iniciování nových zadání pro oblast vědy a výzkumu,
  - **zapojení do Evropské technologické platformy** a spolupráce s EU
  - začleňováním do mezinárodních aktivit a týmů nebo sítí,
  - **zpracování Strategické výzkumné agendy a Implementačního akčního plánu**

Strategická výzkumná agenda

Zpracována 12/2010

Klíčová slova: Vodní hospodářství; Hydrologický cyklus; Hydrografická síť; Klimatická změna; Hydrologický model BILAN; Nedostatkové objemy; Malé povodí; Zamokření; Odvodnění; Odtok; Pitná voda; Kritická infrastruktura; Indikátory bezpečnosti; Riziková analýza životního prostředí; Bezpečnostní riziko; Princip předběžné opatrnosti; Axiomatická teorie kardinálního užitku; Expertní systém rozhodování;

Definované okruhy:

- Systém půda-voda v krajině.
- Funkce lesa – interakce lesního a vodního hospodářství.
- Extrémní situace v hydrologickém a spotřebním cyklu vody.
- Metody hodnocení a řízení rizik ve vodním hospodářství (vč. starých ekologických zátěží).
- Klimatická změna a strategie adaptace.
- Vzdělávání a osvěta veřejnosti.

Implementační akční plán

Zpracován 12/2012

Témata VaV projektů, které budou iniciovány v průběhu řešení a které jsou plánovanými výstupy a závaznými ukazateli TP

- Udržitelnost vodních zdrojů pro průmyslovou výrobu
- Ochrana průmyslových objektů a jejich infrastruktury před extrémními jevy v povodí
- Webový portál ochrany a využívání vodních zdrojů
- Dynamika Cs137 v mokřadech a možnosti jeho zadržení
- Nakládání s dešťovou vodou ze zpevněných ploch v průmyslových areálech
- Možnosti detekce a eliminace nových nebezpečných látek ve vodě (pesticidy, farmaka, chemikálie)
- Stabilizace a remediace ploch kontaminovaných po průmyslovém užití
- Využití dlouhodobě nevyužívaných území typu brownfields
- Problematika úložišť popílků a negativního ovlivnění půdy a vody v okolí těchto lokalit.

Konkrétní aktivity TP UVZ v období 2013 -2014

1

- rozšiřování členské základny
- rozvoj a rozšíření již vybudovaných vzájemných vazeb
- společná strategie při podávání žádostí o podporu projektů
- Identifikace a využití disponibilních zdrojů podpory – v těchto dnech Norských fondů atd. realizaci plánovaných 9 projektů - a dalších
- Rozšiřování spolupráce s relevantními orgány státní správy
  - MV ČR
  - MZ ČR
  - PF ČR
- aktivní členství ČR v systému Společného programování EU (Joint Programming) v oblasti „**Problematika vody v měnícím se světě**“

Konkrétní aktivity TP UVZ v období 2013 -2014

2

Příprava na účast v programu HORIZON 2020

- Program Horizont 2020 se skládá ze tří odlišných, ale navzájem provázaných priorit:
  - Vynikající věda
  - Vedoucí postavení v průmyslu
  - Společenské výzvy

Priorita Společenské výzvy je mimo jiné zaměřena také na

- **Bezpečnost potravin, udržitelného zemědělství, mořského a námořního výzkumu a biohospodářství.**
- **Opatření na ochranu klimatu, účinného využívání zdrojů a surovin, inkluzivních, inovačních a bezpečných společností**

Konkrétní aktivity TP UVZ v období 2013 -2014

3

- inventarizace stávajících pracovišť VaVI a jejich aktivit
- Zpracování analýz zahraničního poznání typu „state-of-the-art“ pro zamýšlené projekty
- budování společných meziinstitucionálních řešitelských týmů
- soustředění realizace aktivit do pokrušnohorské blasti s cílem založení podmínek pro vytvoření:
  - „demonstration site“
  - evropského centra pro aktivity typu

„Lifelong Learning Programme“

**A to vše je důvod proč jsme zde, proč jsme připravili dotazník atd.!!
To vše je důvod, proč se těšíme na budoucí spolupráci s Vámi!!**